

איש לא דן. איש לא החליט. זה פשוט קרה.

אינפנטילים

כמו בכדיחה היהודית: אכלנו את הדגים המצחינים. וגם סגנו את המלכות. ונותרה רק שאלה אחת קטנה: מי החליט על כך?

ב מדינה מסודרת, מסודרים העניינים כך: המוסדות הצבאיים המתאימים מציעים להצטייד במערכת-נשק, שתחולל מהפכה בהיערכות האיטראטגית. נערך דיון מוקדם. הדבר נחקר עד תומו. נשקלות כל התשלכות החיוביות והשליליות. מכינים גיירות-עבודה, תזכירים, חוות-דעת, תחקירים. כמה זה עולה? מה הן האלטרנטיבות? האם זוהי ההשקפה הכדאית ביותר של משאבים המצויים בצמצום? מה תהיה תגובת היריב הפוטנציאלי? מהי התמונה הגלוי-בלתי? איך משתלב הדבר בתפיסה האיטראטגית הקיימת? אם אינו משתלב, מה תהיה הדוקטרינה החדשה, מה יהיו השלכותיה המדיניות והכלכליות? וכן הלאה וכן הלאה. עשרות שאלות ענייניות. רק אחרי ליבונן, מובא הדבר אל תפורום הקובע במטכ"ל. נערך דיון מכריע. קרוב לוודאי כי יצגיו תחיר לוח האחרים ינסו להסיר את ההצעה. ויטענו כי חשי קעת המשאבים בצורה אחרת תביא תועלת ביטחונית רבה יותר.

בתום הוויכוח המסודר והמאורגן, יכריע האיש האחד המוסמך לקבל החלטה גורלית בזאת בדרך המקצועי: הרמטכ"ל.

החלטת הרמטכ"ל תובא בפני שר-הביטחון. כחולחל הדעת המיקצועית הקובעת של הצבא. שר-הביטחון יצי טרך לשקול את כל העניינים מחדש. על פי שיקולים מדיניים ולכלכליים, שאינם שייכים לתחום-האחריות של הדרג הצבאי. במישרו ייערך סיבוב גוסף של ויכוחים, תמור דגנה שוב דיעות שונות. אחרי שעמד על כל ההיבטים, לחיוב ולשלילה, ושמע את כל הדיעות הסותרות, יחיר לית שר-הביטחון על מדיניות מישרו. עניין כה חשוב, לא יסתיים בכך, יגיע לממשלה. רק אחרי שהפורום העליון יקבל את החי לטתו, תוך ידיעת כל המימצאים והבנת כל ההשלכות הפוטנציאליות, יינתן האור הירוק לכיצוע המדיניות. כדומר במקרה זה: החזמנה.

כך זה נעשה אצל הגויים המסוממטים. לא אצלנו. המות היהודי אינו זקוק לכך. הוא יכול להבריק. הרני קובע בזה, בצורה האחרית ביותר: ראשית: מעולם לא הוחלט בשום פורום מיקצועי שהמדינה מעוניינת כמידי פרשינג. פשוט לא נערך מעולם דיון צבאי מיקצועי על הכדאיות של כלי זה, הכרוך בשינוי יסודי של התפיסה. לא במטכ"ל הנוכחי, לא במטכ"ל הקודם. שנית: לא נערך שום דיון רציני בצמרת מישרד הביטחון על גושא זה.

איני יודע אם פלוני החליף אי-פעם כמה מילים חטופות על כך עם אלמוני. אבל אני קובע כי דיון מסור דר, ברמה מינימלית של רצינות מיקצועית, לא נערך מעולם בצמרת מערכת-הביטחון - לא בימי השר הגנר כחי, לא בימי השר הקודם.

אם כן, איך נולדה פרשה אומללה זו? שימעון פרס טען, אחרי שכבר אירעה המפולת בארצות-הברית, שלא הוא המציא את הומנז-הטיל. זאת לא היתה ההברקה שלו. כאשר ערך את נסיעת-יחסי הציבור שלו בארצות-הברית, פשוט עיין ברשימות ישנות, וגילה כי בעבר ביקשו דיון וגולדה טילים כאלה. על סמך הברקה זו שד המחדלמור הגדוד, הדאיוצגת הצבאי המונומנטלי, החליט שימעון פרס להזמין את הטיל.

נראה כי השיג לכך אישור כלשהו בדרג הממשלתי. יתכן מאד שראש-הממשלה נתן את ידו לכך מפני שהיה בטוח שהאמריקאים לא יאשרו את הבקשה ממילא. הוא לא נתן את דעתו להשלכות התעמולתיות הקטלניות.

ב ספרו מספר חסנון הייכל איך שיגעו המצרים את הסובייטים. כל כמה חודשים היה המטכ"ל בקאהיר משגה את תוכנית ההתקפה שלו. כל תוכנית חדשה היתה מתייבבת מערכת-נשק אחרות. בכל פעם היתה נשלחת למוסקבה רשימה חדשה של הנשק הדרוש, השונה מקודמתה. בסופו של דבר התייחסו הסובייטים לרשימות אלה בזלזול, ולא מיהרו לספק את הסחורה המיומנת. הישראלים צחקו למיקרא תיאור זה. עתה ניתן לאמר: "טול טיל מבין עיניך...". השיטה הישראלית גרועה עוד יותר.

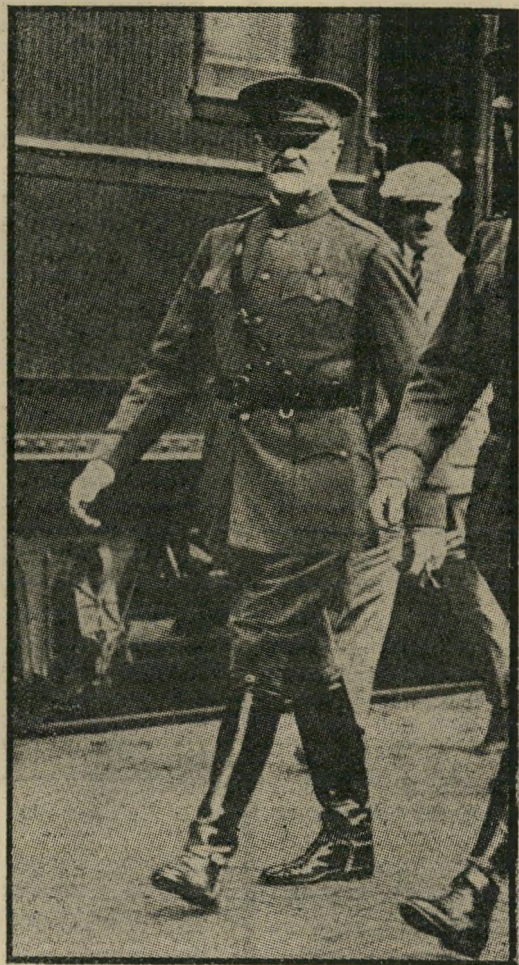
המצרים פעלו לפחות, על פי תוכניות כלשהן, שהשר תנו עיתים לבקרים, ואילו שר-הביטחון הישראלי פועל בלא כל תוכנית שהיא. הוא דומה לילד הנכנס לחנות ממתקים, ושיעיניו יוצאות למראה הסחורה המגרה. מכיוון שאינו יכול להחליט, הוא רוצה בכל. הוא עיזר לקבל את קיבתנו.

צא לה אוון קשבת בכית הזכן, בקונגרס ובציבור.

כי אמריקה זו, המקבלת את פני סאדאת, עיישה מאד ממלחמות. שום סכנה אינה מפחידה אותה יותר מאשר חלום-הבלהות של מלחמת-העולם השלישית, שתסרוך באקראי, כיגלל מעשה-איחולת של מדינה קטנה בעלת פצצה גרעינית.

במיסגרת הדטאנט, מוכנה ארצות-הברית לקבל על עצמה סיכונים ביטחוניים כבירים, כדי לצמצם את מאגרי הנשק האיטראטגני. מרבית ארצות-הברית צפויה להשי מדה תוך כמה דקות. עשרות מיליונים ייהרגו, אם יתבדו השיקולים המשמשים בסיס למדיניות זו.

כאשר אומה גדולה מקבלת על עצמה "מי כון מחושב" כזה, קשה לדרוש ממנה לגלות

הפרשינג המקורי: בלי הברקות

סכנות רבה לפני מדינה קטנה, התוכנית לעצמה את הזכות החדיצדדית לאיים על שכי נותיה כהשמדה גרעינית. לגבי הקורא האמרי קאי הפכיר, זוהי משמעות החזמנה הישראלית.

רם משים כך, אין כל סיכוי שממשלת ארצות-הברית תענה לבקשתו של שימעון פרס. ותספק לו טילי פרשינג בעתיד הנראה לעין.

הסיכוי הזה לא היה קיים מלכתחילה. טילי הפרשינג הם מרכיב חשוב ביותר במערך הצבאי האמריקאי. כל טיל שיושלם בבית-החרושת דרוש לצבא חרוד סאם. ובעניינים אלה, יש לגורמים הצבאיים בושינגטון השי פעה הרבה יותר גדולה מאשר למוסדות המדיניים.

מצטירת, על כן, התמונה הבאה: ישראל גישה בקשה, והיכתיה את הציבור האמריקאי בתדהמה, ויגרהמה נזק ללא-הקנה למערכת המדינית והסברתית של ישראל. מלכתחילה לא היה סיכוי שהבקשה תיענה. רוב המומה על לא מאומה.

ר נגרה ג'ון פרשינג היה בוודאי מתהפך בקיבור, אילו שמע על פרשה זו הנושאת את שמו.

פרשינג זה, המצביא העליון של חיל-המשלוח האמריקאי במלחמת-העולם הראשונה, היה ידוע כאדם שיר טחי מאד, קפדני מאד. הוא לא פעל על פי הברקות. הוא שגא אילתורים, מן הסתם חשד שהברקות הן סימן החיכר של הרשלן, ושהאילתורים משמשים הסוואה למי שאינו מסוגל לחשוב ולהכנן.

מה היה פרשינג אומר אילו היה שימעון פרס שר-הביטחון של ארצות-הברית, או אילו פעל המטכ"ל האמריקאי על פי השיטות הנהוגות בישראל?

לפי חוץ נפתחה הפרשה בגילוי הסנסציוני שמדינת ישראל ביקשה מארצות-הברית לספק לה את הטי לים הנושאים את שמו של פרשינג. הידיעה חיכתה את הציבור האמריקאי בתדהמה.

טילי פרשינג נועדו לשיגור סצצות גרעיניות. מובן שאפשר להשתמש בטיל זה גם להובלת פצצות שיגרתיות. כשם שאפשר להשתמש בצוללת כדי להעביר נוסעים מחיפה לתל-אביב במיקרה של שביטה באגד, וכשם שאפשר להשתמש בטאנק כדי להרוס מיבנים שגיבנו ללא רישיון בשכונת-התיקונה. זה אפשרי, אבל זה לא סביר.

כאשר משקיע מישהו הות'תועפות כדי לרכוש טילי פרשינג, מתעורר חשד כלשהו שמא הוא מתכוון להשי תמש בהם, כדי להמטיר פצצות גרעיניות על מרכזי-האוכי לוסיה של יריביו. לבריות יש המיון מהזכך. מה אפשר לעשות.

ביגלל אותה סיבה, כאשר מדינה מזמינה טילי פרשינג, מתעורר גם החשד שיש בידיה פצצות גרעיניות המו כנות לשיגור, או שהיא מתכוונת לייצרן בזמן הקרוב. חאם ירכוש מישהו מיכלית-דנעק, העולה עשרות מיל יוני דולרים, אם אין לו סיכוי סביר להשיג נפט כדי להובילו בה? האם יקנה מישהו ערימה של חיתולים, מבלי לצפות ללידתו של תינוק?

בקיבור, כאשר נודע כי ישראל רעבה לטילי פרשינג, הניחו הכל שיש לה פצצות גרעיניות, וכי היא מתכוונת להשתמש בהן, לעת מצוא, נגד מטרות מתאימות בארצות-ערב.

שח להפריז בהשלכות התעמולתיות של ידיעה זו. פעם האמינו בעולם כי ישראל רוצה בשלום, וכי הערבים רוצים במלחמה. זה היה פשוט וחלק, והנחיל לישראל הויגים מדיניים, צבאיים, כלכליים ופסיכולוגיים למכביר.

בינתיים קרה משהו. ישראל הפכה מעצמתי-כיבוש, המחזיק בשטחים של שכנותיה. מעשיה ומחלליה העני קו לה תדמית של מדינה קשוחה, בעלת סינגון מתנשא. כעבור זמן תפסו גם הערבים את הפרינציפ, וסיגלו לעצמם סינגון מתון ומאופק. נעלמה התמימת של ישראל שחרת-השלום, מדינתם של קורבנות השואה, אשר אויב אכזרי מבקש להשליכה לים. במקומה נוצרה התדמית של ישראל מיליטריסטית, הדרוסת בריגל גאה את שכניה האומללים.

על רקע זה יש לפרשת פרשינג משמעות המוריה שבעתים.

הנשיא אנוואר אל-סאדאת חולל מהפכה ביחסה של דעת-הקהל האמריקאית אל העולם הערבי. המצרי מור פיע לעיניהם של צופי הטלוויזיה בארצות-הברית כמני היג הגון, שקול, נביר ומכובד, אדם שכל אמריקאי היה שמח לקנות ממנו מכונית משומשת או לתת לו משכנתא. כדי להגביר תדמית זו ולהפיק ממנה תועלת מעשית, מבקר עתה סאדאת בארצות-הברית ופונה במישרין אל לבות האמריקאים באמצעות העיתונות, הטלוויזיה, הרדיו והפגישה האישית. משחל היה מוכן לכך, התפוצצה פרשת טילי הפרשינג.

שום תועמלן מצרי לא היה מסוגל להמציא פרשה טובה יותר בשעה נוחה יותר.

מול סאדאת המתון מופיעה עתה ישראל הקנאית, הקיצונית, זו שהמוני מפגיניה המשולהבים, תאווי ההת נחלות והתהפשות, נביר לא מכבר על מסכי הטלוויזיה. ישראל הקיצונית רוצה לשים את ידיה על הטילים הגרעיניים.

היא מסוכנת. צריכים להחזיק אותה ברסן קצרצר. זאת תהיה בשורת של סאדאת, והוא ימי